

Izšla ob 4 zjutraj.

Štano ololetno . . . 180 K
 mesečno 15
 za zased. ozemlje . 300
 za inozemstvo . . 40

Oglaš za vsak mm višine
 stolpca (58 mm) . 3 K
 mali oglaš do 30 mm
 stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 107
 Telefon št. 72

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 36

Račun kr. pošt. ček. uradiš
 šte. 11.543

Ljubljana, 22. decembra.

Po desetih dneh je ustavotvorna skupščina končno dospela tako daleč, da je izvolila predsedništvo in si tako omogočila nadaljno delo. Pa še ta uspeh so morali demokrati takorekoč e silo iztisniti iz strank, ki polagoma odkrivajo svoje prave namene. Konstituenta se bo mogla sedaj takoj po Božiču nemoteno posvetiti svojemu pravemu poslu razpravi in sklepanju o stvari.

Namera strank, ki so že včeraj hočele na počitnice, ne da bi se bilo opravilo vsaj najnujnejše delo, je bila prozorna. Odgovorev konstituante brez izvolitve predsedništva je za nje pomenilo pridobitev na času, da se spletejo nove intrige proti pripravljajočem se sporazumu med velikimi skupinami in da se razbije osnova za sestavo nove vlade. Značilno je, da so med temi političnimi špekulirali igrali prvo vlogo slovenski klerikali. Kakšnih sredstev so se posluževali, nam najlepše priča žalostno s smešni napad v „Slovenca“, ki demokratom očita, da „nočejo dovoliti“ katoličanom praznovanje Božiča, ker so se postavili na stališče, da je konstituanta bila izbrana zato, da dela, in sicer naglo dela, ne po zato, da hodi na počitnice!

Špekulacije se niso obnesle. Med radikalci je vendarle zmogala treznost nad Protičevim besnim sovraštvom proti vsemu, kar je demokratsko, in razum jim je ob pravem trenutku povedal, da je vsako odlaganje nujnih poslov ustavotvorne skupščine podpiranje elementov, ki hočejo sabotirati ustavotvorno delo za Jugoslavijo. Demokratski uspeh je tudi moralni uspeh konstituante same. Če so se čuli glasovi nezadovoljnosti, da tudi novo ljudsko zastopstvo hodi po potu starega Narodnega predstavništva in bilo je velezasluzno delo, ohraniti konstituanti oni skromni zaklad moralnega kapitala, s katerim mora razpolagati, ako hoče, da ostane v živem in zaupanja polnem stiku z narodom.

Volitev predsedništva je pokazala, da se je končno posrečilo, ustvariti normalne odnose med demokrati in radikalci. Novi predsednik dr. Ribar, ki je kot podpredsednik dolgo vodil bivše Narodno predstavništvo, je mož odličnih sposobnosti in iskrenega jugoslovanskega čustvovanja. Tudi pri nasprotnikih uživa dr. Ribar obče simpatije. Z njim je stopil na čelo konstituante Hrvat in znova je na manifestanten način posvedočeno jedinstvo našega naroda.

V trenutku, ko pišemo pričujoče vrste, nam še niso znane vse podrobnosti današnjega popoldneva. V dejstvu, da je bil dr. Ribar izvoljen kot skupni kandidat demokratov in radikalcev, pa se kažejo konture parlamentarne bloka, iz katerega bo izšla nova vlada. Smatramo smemo, da je sporazum med demokrati in radikalci gotova stvar. Zdi se, da se bodo temu bloku pridružili predvsem muslimani in najbrž zemljoradniki.

Klerikali so ostali dosledni. Prisegi kralju in domovini so se odtegnili z begom. Ugled njihovega kluba se pa najboljše zrcali v dejstvu, da sploh niso dobili zastopstva v predstavništvu.

London, 21. dec. Spodnja zbornica je sprejela homerule zakon, izpremenjen po zgornji zbornici.

Dublin, 21. dec. Angleške čete so iz osvete za tamkaj izvršeni napad na orožnike zažgali selo Balinalce. V okolici so pobili živino; prebivalci so pobegnili.

Zagreb, 22. dec. (Izv.) Včeraj sta se pojavila tu dva nova slučaja pe-gavca. Do sedaj je prijavljenih 26 slučajev.

Dunaj, 22. decembra. (Izv.) V pretekli noči je bil v češkem poslaništvu na Dunaju izvršen vlom. Tatovi so pokradli za več milijonov valut. O zločinih ni nobenega sledu.

Dunaj, 22. decembra. (Izv.) V stavki Južnih železničarjev v Wr. Neustadtu ni nastopila nobena izprememba, tako da jutri ne bodo vozili niti brzovlaki, niti luksuzni vlaki. Železničarji so sklenili počakati zaključek pogajanj in bodo šele pojutrišnjem sklepali o popolni ustavitvi dela.

Ustavotvorna skupščina konstituirana.

Poslanci položili prisego kralju in narodu.

Beograd, 21. dec. (Izv.) Odločni nastop demokratske stranke za konstituiranje ustavotvorne skupščine je imel popoln uspeh. Danes ob 9. dopoldne se je vršila seja klubovih načelnikov, na kateri je Ljuba Davidović predlagal, da naj se po sprejemu poročila verifikacijskega odbora preide takoj k prisegi in volitvi predsednika, kakor določa poslovnik. Prisega naj bo dovoljena z motivacijo. Večina se je izrekla proti temu predlogu, češ da volitev predsednika ni bila stavljena na dnevni red današnje seje. Zato je bilo sklenjeno, naj se po dopoldanski seji vrši prihodnja seja ob 4. popoldne. Davidović je nato predlagal, da naj se na tej seji izvolita ustavni odbor in odbor za revizijo poslovnika, nakar naj se prično božične počitnice. Pašić je govoril proti temu predlogu, češ da morajo biti poprej overovljeni mandati vseh poslancev! Isto stališče so zagovarjali tudi ostale stranke. Doktor Hrasnica je stavil vprašanje, kako se naj razume motivacija, ki je dovoljena pred prisego. Bilo mu je odgovorjeno, da prvotni načrt ni dopuščal motivacije, kar pa je bilo pozneje ovrženo in je zaradi tega motivacija zakletve dopuščena. Načelnik komunističnega kluba Sima Marković je izjavil, da ne veruje v to določbo, češ da se more s komunističnimi mandati zgoditi isto, kar se je dogodilo komunističnim občinskim svetovalcem v Beogradu, katerih mandati so bili zaradi motivacije pri prisegi razveljavljeni. Ljuba Davidović je nato izjavil, da bi se moralo besedilo motivacije k prisegi predložiti konferenci klubovih načelnikov.

Beograd, 22. decembra. (Izv.) Dopoldansko seja konstituante, ki se je pričela ob trideset na enajsto uro dopoldne je otvoril starostni predsednik Nikola Pašić. Pričelo se je takoj čitanje poročila verifikacijskega odbora. Staviljen je bil predlog, da naj zbornica overovi 343 mandatov. Predsednik Pašić je pozval poslance, ki so proti predlogu, naj glasujejo. Ker se ni nihče oglašil proti, je bil predlog soglasno sprejet. Predsednik Pašić je nato zaključil sejo in naznanil, da se bo prihodnja seja vršila ob 4. uri popoldne z dnevnim redom: prisega in volitev predsedništva.

Beograd, 22. dec. (Izv.) Ob 16. in pol so začeli prihajati v dvorano prvi poslanci. Ob 17. uri so bili zbrani vsi razen skupine dr. Korošca, Narodnega kluba in Radičevcev. Kmalu po 17. uri otvori seja starostni predsednik Pašić in objavi dnevni red: Položitev prisega in izvolitev predsednika, treh podpredsednikov in tajnikov. Ugovori od strani komunistov, naj se ne čita zapisnik prejšnje seje. Buka. Ko ta utihne, dobi besedo poslanec Čedomil Stan-ković, ki izjavlja v imenu zemljoradnikov, da je poslovnik sicer oktrojiran(?) s strani vlade, da pa bodo zemljoradniki vseeno položili prisego brez pridržka. Pri komunistih nemir, smeh, medklici. Nato govori poslanec Sima Marković, ki podaja izjavo v imenu komunističnega kluba. Pripoveduje, da so komunisti dali na prejšnjih sejah inicijativo za imeno poslovnika in da so bile vse grupe zanj izvezmi demokratov in radikalcev, ki niso imeli dovolj kurajže. (Smeh.) Treba imeti kurajžo proti demagogiji. Nato pričena kritizirati postopanje demokratov, ki ugovarjajo. Nastane velik nemir in krik. Marković nadaljuje, da je vsa Slovenija proti poslovniku(!) in velika večina hrvatskega naroda(!). (Medklici: «Ne poznamo treh narodov, ampak samo enega.») Poslovnik in prisega negirata suverenost konstituante. (Zopet nemir.) Ker go-

vornik nadaljuje v tem tonu, mu predsednik odvzame besedo in pre-kine sejo za četrto ure. Poslanci se pripravljajo v skupinah. Čez četrto ure se seja nadaljuje in Sima Marković nadaljuje svoj govor. Pravi, da zapuška komunistični klub dvorano v znak protesta. Komunisti odidejo, spremljani od ploskanja večine. Klici: «Vrnite dnevnice!» Nato govori poslanec Kristan, ki protestira proti začasnemu poslovniku. Za njim izjavlja dr. Spahe v imenu muslimanov, da bodo položili prisego v radi, da se poslovnik izpremeni. Republikanec Lazarevič pravi, da bo položil prisego, ki mu je vsiljena. Za njim se oglaš Aleksa Žujevič, ki mu kličejo od vseh strani: «V čigavem imenu govorite? Kdo je podpisal Korošca na poslovnik?» Žujevič se brani, da tega ni on storil in odide z govorniške tribune. Nato ima predsednik vlade dr. Vesnić daljši govor, v katerem omenja izjavo dr. Spahe in odgovarja Simi Markoviću, češ da je vlada, ki je izvedla slobodoumen volilni red in volitve same bila primorana dati konstituenti tudi provizoren poslovnik, kakr je to povsod običajno in potrebno in kakor je bila po volilnem zakonu izrecno pooblaščen. Vesnić izjavlja, da je Korošec podpisal poslovnik in ravnokotako Kovačević in Drinković. Poslednja dva sta ostala v ministrstvu in sta s tem prevzela odgovornost za poslovnik ter ga sprejela za svojega.

Nato so prišli v dvorano svečeni-ki pravoslavne, katoliške, protestantske in muslimanske konfesije. Po konfesijah so poslanci položili prisego, nakar je prešla zbornica na izvolitev predsedstva. Za predsednika je izvoljen demokrat dr. Ivan Ribar z 192 glasovi. Živahno pozdravljen je takoj prevzel predsedništvo ter v daljšem govoru po zahvali načrtal naloge skupščine, med katerimi je najvažnejša ta, da se naša država konsolidira in da dobi ustavo, ki garantira narodno in državno jedinstvo. Njegov govor je bil sprejet z burnim enodušnim aplavzom. Na to izvoljeni podpredsedniki Čošić s 183 glasovi, dr. Miletič s 185 in dr. Hrasnica s 171 glasovi. Za njimi je zbornica izbrala tajnike, namreč Agatonovića, Husejina, Alića, Vidinovića, Vilića, Vukosavljevića, Dragovića, Risto O-davića in Miloša Radosavljevića. Po izvolitvi je predsednik zaključil sejo in določil prihodnjo seja na jutrišnji dan ob 10. uri dopoldne.

Beograd, 22. dec. (Izv.) Pred popoldansko seja je bil položaj takšen, da je bilo gotovo, da polože prisego sledeče stranke: demokrati, radikalci, zemljoradniki in muslimani. Glede predsednika pa so izjavili zemljoradniki, da ne morejo glasovati za skupnega kandidata, ker so proti meščanskim strankam.

Beograd, 22. dec. (Izv.) V zemljoradniškem klubu se je z ozirom na današnjo izjavo klubovega predsedništva glede volitve v predsedstvo konstituante pojavilo veliko nezadovoljstvo poslancev iz Dalmacije in Bosne, ki se ne strinjajo z izjavo kluba.

Beograd, 22. decembra. Svečana seja konstituante je določena za 12. januarja prihodnjega leta.

Beograd, 22. dec. (Izv.) Regent je danes podpisal ukaz, s katerim se minister Drinković razrešuje svojih ministrskih dolžnosti.

Beograd, 22. decembra. (Izvirno.) Predsedstvo konstituante je sestavljeno tako da je predsednik demokrat (Ribar), dva podpredsednika sta radikalca (Slavko Miletič in Čošić) en podpredsednik je musliman (Hrasnica). Od tajnikov so štiri demokrati, trije radikalci in eden musliman.

Pred generalno rudarsko stavko?

Tudi železničarji pripravljajo štrajk-

Beograd, 22. dec. (Izv.) Po sem-kaj prispelih poročilih se komunistično vodstvo „Saveza rudarskih radnika“ na vso moč trudi, da bi razširil rudarsko stavko v Sloveniji v generalno rudarsko stavko. Kakor izgleda obeta njihova akcija uspeh. V Bosni se je pričelo močno rudarsko gibanje, ki ima za cilj postaviti enake zahteve, kakor trboveljski rudarji. Povrh skušajo komunisti angažirati železničarje, da bi se pridružili rudarjem.

Vest, da je Savez rudarskih radnika zaprosil za intervencijo kompetentnih ministrstev, da bi se pričela pogajanja za sporazum ni točna.

Kakor smo izvedeli od kompetentne strani sta bila delegata ministrstva za šume in rude ter za socialno politiko poslana v Ljubljano le v informacijske svrhe. Delegata sta sinoči odpotovala.

Zagreb, 22. dec. «Novosti» javlja-jo iz Sarajeva, da je zveza rudarjev dala vladi sinoči ultimatum 24 ur, da odebri njene zahteve. Tudi železničarji pripravljajo stavko.

Zagreb, 22. dec. (Izv.) Kakor v Bosni, tako se opaža tudi na Hrvatskem gibanje železničarjev za izbolj-

šanje materialnega položaja. Ni izključeno, da pride v kratkem do stavke. Ministrstvo saobračaja še ni odgovorilo na memorandum železničarjev, ki je bil izročen približno pred enim mesecem. Železničarji zahtevajo doklade, obleko in strokovne kurze za vse panoge železničarske službe. Z merodajne strani smo izvedeli, da ministrstvo saobračaja stoji na stališču, da te zahteve ne morejo povzročiti stavke. Glede doklad da ministrstvo saobračaja ne more ničesar urediti, ker spada to v območje finančnega ministrstva. Kar se tiče obleke je dobila samo zagrebška direkcija 3000 kožuhron in vrhutega tudi 8 milijonov kron za gradnjo železniških stanovanj.

Trbovlje, 22. decembra. (Izv.) Tudi današnji dan je potekel popolnoma mimo. Delavci v elektrarni niso zapustili dela. Voditelji štrajka širijo vesti, da je izbruh generalne stavke gotova stvar ter odločno zanikajo, da bi bili stavkujoči pripravljani na pogajanja.

Ljubljana, 22. decembra. Semkaj je prispela privatna vest, da je danes izbruhnil štrajk tudi v Velenju, kjer je v tamkajšnjem državnem premogokopu zaposlenih nad 1500 rudarjev. Vest se ne potrjuje.

D'Annunzio se brani.

Rim, 22. dec. (Slejani) D'Annunzio je odvrnil snoči na Cavigliov ultimatum, da nima ničesar več pristaviti svoji zadnji noti. Držal se bo svojih načel in se brani. Vsled te odklonitve je proglasil Caviglia nad Reko, Rabom, Krkom in Sv. Markom strogo blokado. Caviglia je objavil mnogo razglasov svojim četam, kakor tudi D'Annunzиеv legionarjem in reškemu prebivalstvu. Glede blokade je dovolil Caviglia 48 urni rok za odhod onim osebam, ki žele zapustiti blokirane otoke in ozemlja.

Bakar, 22. dec. Sinoči ob 24. se je pričela efektivna blokada Reke s kopnega in z morja. Blokado vodi general Caviglia. D'Annunzio je proglasil na Reki vojno stanje in se namerava braniti. Ni izključeno, da bodo D'Annunzиеve čete, če bo sila, udrele tudi na Sušak in tamkaj rekvirirale živila.

Pariz, 22. dec. (Brezzično.) Sile, s katerimi razpolaga d'Annunzio, se

cenijo na 400 častnikov in 3500 mož.

Rim, 22. dec. Pred kratkim odpadla torpedovka P. N. 68 je v selu Vinjevcu, severo-vzhodno od Zadra izkrcala skupino častnikov z 120 legionarji in 2 strojnica. Mala posadka, ki se je nahajala v Vinjevcu, se je umaknila v Zadar. D'Annunzиеvi odposlanci neprestano razširjajo vesti, da pridejo reški legionarji v Dalmacijo.

Split, 22. dec. Položaj v Zadru je še vedno zelo napet. Dobrovoljci so gospodarji situacije. Ziliotto se je že vrnil z Rima.

Bakar, 22. decembra. (Izv.) Reška „Vedeita d'Italia“ objavlja d'Annunzиеv članek, ki pozivlja italijansko vojsko in mornarico, naj odpovesta vladni pokorščino in se priključita njemu. V Kvarneru križarjijo italijanske vojne ladje. Povsod se opaža, da italijanske regularne čete polagoma zapuščajo naše ozemlje.

Sestanek dr. Trumbiča z Radičem.

Zagreb, 22. decembra. (Izv.) Na obojestransko željo se je danes od 6. do 8. ure zvečer v prostorih Jadranskega zbora v Zagrebu vršil sestanek dr. Trumbiča s predsedstvom Radičevе stranke. Prisotni so bili Stjepan Radič, dr. Maček, strankin tajnik Kežman in dr. Krnjevič. V razgovoru je dr. Trumbič iznesel vse razloge, ki govore za to, da gre HRSS v konstituanto. Obe stranki sta izjavili, da sta zelo zadovoljni z razgovorom in sta se dogovorili na nov sestanek začetkom januarja.

Udeležba uradnikov pri činovn. zadrugah.

Ljubljana, 22. dec. V Zagrebu se je danes vršilo zborovanje državnih nameščencev, ki so protestirali, da se jim odtegne 10% draginjske doklade kot delež za činovniško zadrugo. Zahtevali so preklic dotične naredbе. Kakor izvemo, je bilo prvotno določeno, da se odtegne prvi del prispevka (5%) uradnikom že s prvim januarjem. Ker pa zadruge še niso ustanovljene in bi bila oddaja 5%nega prispevka baš ob novem letu za uradništvu občutna, je finančni minister na intervencijo posl. drja. Zerjava odložil izvršitev naredbе.

Nemiri v Italiji.

Zürich, 24. decembra. (Izv.) Kakor se poroča iz Milana, postajajo krvavi incidenti med nacionalisti in socialnimi demokrati v srednji Italiji vedno številnejši in nevarnejši. Dogodkom v Bologni, Mantovi in Lucci so sledili spopadi v Ferrari. Položaj med pristaniškimi delavci v Genovi se je močno poostiril. Delavci so odklonili razkladanje blaga s parnikov.

Zagreb, 22. dec. Komunisti levičarji so dali tajništvu socialistične stranke, ki ima svoj lokal v istem posloju, ultimatum, v katerem zahtevajo, da se jim izroče lokali, ki jih ima na razpolago socialistična stranka, sicer si jih vzamejo s silo.

Basel, 21. decembra. (Izv.) Iz črnogorskega vira se poroča, da je ekskralj Nikita od jugoslovanske vlade ponudeno mu apanažo v znesku 300.000 frankov letno odklonil.

Beograd, 22. decembra. (Izvirno.) Na predlog finančnega ministra je ekonom.-financ. komite ministr. danes formalno zaključil, da se vsa imovina bivše avstro-ogrske monarhije na našem teritoriju smatra pravno in dejansko za svojino naše kraljevine.

Moskva, 22. dec. Število prebivalstva sovjetske Rusije in federativne republike znaša 133 milijonov.

Pokrajinska zastavodaja in velikost pokrajin.

Poleg upravnih poslov pa mora imeti vsaka skupščina izdatno avtonomijo, t. j. ona mora imeti možnost izdati pravne norme ali pravila. Avtonomne pokrajinske norme se bistveno ločijo od pravnih uredb (pravnih naredb). Tudi te tvorijo novo objektivno pravo, vendar pa ne smejo zamenjati avtonomnih pokrajinskih norm z uredbami bodisi državnimi, bodisi samoupravnimi oblastev. Avtonomna norma ima svoj izvor v lastni normotvorni moči določenih korporacij v določenih zadevah, dočim je treba za uredbno še posebnega naročila zakonodajca ali pa, ako normotvorna moč in organizacija samoupravnih korporacij to dopušča, še posebnega naročila s strani višjega normotvornega samoupravnega organa. Take avtonomne pokrajinske norme imenujejo nekateri pokrajinske zakone. S strogo znanstvenega stališča, bi bil ta izraz pač le tedaj upravičen, ako bi bila naša država zvezna država, obstojela iz več držav — pokrajin, ali če bi pokrajinski zakoni nastali na enak način kakor državni zakoni, n. pr. da bi tudi te potrdil kralj Pač pa so ta avtonomna pravila skupaj z zakoni in pravnimi uredbami postavljene.

V poslednjem primeru bi pokrajinski zakon imel tudi isto pravno veljavo kakor državni zakon ter bi se o prvenstvu državnega zakona ne smelo govoriti. Avtonomija je pa gotovo večja, če ni treba kraljeve sankcije, kajti pri sankciji gre za svobodno presojo in ne le za nadzorstvo.

Vsled izredne važnosti pokrajinskih avtonomnih norm je treba, da ustava sama določi, katere grane pokrajinske uprave naj uredi pokrajinska skupščina z avtonomnimi pokrajinskimi normami. Semkaj naj bi spadalo:

- 1.) ustroj pokrajinske skupščine in pokrajinskega odbora;
- 2.) podrobnosti o ustroju in pristojnosti okrožne in občinske samouprave v okviru državnih zakonov;
- 3.) pravne norme o pospeševanju in varstvu poljedelstva, živinoreje, gozdarstva, lova, ribarstva, cestarstva, stavbinstva, tujskega prometa, ubožništva in zaštite dece in mladine, kolikor ne gre za kazensko pravosodje in civilno pravo.

Pokrajinski odbor bi pripravljaval predloge avtonomnih pokrajinskih norm ali pravil, a reševala bi jih pokrajinska skupščina.

Avtonomne pokrajinske norme naj proglašala in razglašala šef pokrajinske vlade ali ban. Pred razglasitvijo je dolžen, da v določenem roku predloži državnemu svetu avtonomno pokrajinsko pravilo s svojim mišljenjem o njegovi ustavnosti in zakonitosti. Ona avtonomna pokrajinska pravila, glede katerih državni svet opazi, da je katerikoli njihovih predpisov v nasprotju z ustavo ali z državnim zakonom, se ne sme razglasiti. Ako državni svet v določenem roku ne ugovarja, se smejo avtonomna pokrajinska pravila razglasiti.

Avtonomna pokrajinska pravila naj bi dobila moč v 15 dneh po razglasitvi, ako sama pokrajinska norma kaj drugega ne odredi.

Tudi v raznih drugih panogah država ne bo podrobne zakone izdajala, temveč bo ureditev podrobnosti prepustila izvršnim uredbam. Po obsegu in pomenu potrebovanih izvršnih norm, nadalje po vsebini teh zakonov, bi se izdajanje izvršnih uredb prepustilo različnim državnim in samoupravnim organom. Tako bi se za izdajanje izvršnih uredb v posebno važnih stvareh pooblastila pokrajinska skupščina, sicer pa bi uredbne za izvrševanje zakonov v krogu notranje državne uprave v pokrajini običajno izdal ban, a seve po zaslišanju pokrajinskega odbora, uredbe za izvrševanje zakonov v področju pristojnosti pokrajinske samouprave in uredbe za izvrševanje avtonomnih pokrajinskih norm pa pokrajinski odbor.

Pokrajinski odbor mora v hipnih slučajih, kadar pokrajinska skupščina ni izbrana, izdajati z banovim pristankom začasne avtonomne pokrajinske norme o vse predmetih, ki spadajo v področje pokrajinske skupšči-

ne, razen pokrajinskega proračuna. Začasne norme se predložijo pokrajinski skupščini v rešenje takoj početkom njenega sestanka.

Iz stvarnega področja pokrajine se da sklepati, kakšen bo teritorialni obseg pokrajine. Povsem umljivo je, da mala pokrajina ne bi mogla v polni meri zadostiti izročeni nalogam. Vsaj en milijon ljudi bo pač morala šteti, manjše pokrajine bi pri današnji razmeroma še precej nizki stopnji našega narodnega gospodarstva morda ne moglo biti kos svojim nalogam, saj bi bile brez prave gospodarske moči.

Vsa Slovenija bo jedva en milijon prebivalcev, vendar imo še posebno pokrajino. Slove. močemo sicer s Hrvati in Srbi postati enoten narod, a sedaj smo še daleč od tega vzvišenege cilja. Le kdor ne računa z dejstvi, ki bodo veljala gotovo še nekaj generacij, ta more prezreti sedanjo plemensko posebnost Slovencev.

Dalmacija in Črna gora bi bili kljub svoji teritorialni obsežnosti vsekakor po številu in davčni moči prebivalstva premajhni pokrajini in bi morda imestno bilo, da se Dalmaciji prikloni njeno najbližje zaledje Severni del bi tvoril z zahodno-bosanskim Krasom do porečja Save in Vrbasa Dalmacijo, južni del bi pa tvoril s Hercegovino, Crno goro in Skadrom posebno pokrajino „Pomorje“. Srbija bi bila nedvomno preobsežna in bi se tedaj delila v povardarsko Srbijo z južnim delom Stare Srbije ter v ostalo pomoravsko Srbijo! Vojvodina srbska bi obsegala poleg Bačke in našega Banata tudi Srem, dočim bi Hrvatska iz prometnih razlogov obsegala poleg doseđanja Hrvatske in Slavonije (brez Srema) še Medjumurje, našo Baranjo, del bosanske Krajine (okolu Bihaća) in otoke pred Hrvatsko.

Taka razdelitev naše države ne poudarja po nepotrebnem razločka med Srbi in Hrvati. Nikakor namreč ne gre, da bi delili državo v tri pokrajine, to je v Srbijo, Hrvatsko in Slovenijo. S takšno Hrvatsko in s takšno Srbijo bi le umetno in protinravno oddaljevali Hrvate od Srbov in do prepotrebnege izenačenja bi morda tudi po več generacijah ne prišli. Od mene predlagana razdelitev države v 8 pokrajin bi pa do precejšnje mere vpoštevala obstoječe večje enote z enakimi pravnimi razmerami in vsled tega ne dirala po nepotrebnem konservativnost našega prebivalstva.

Nadzorstvo države nad pokrajinsko samoupravo izvršuj pred vsem šef pokrajinske uprave ali ban. Ker ima ali sam ali po svojem namestniku pravico pristopa in govora v pokrajinski skupščini in ker predseduje pokrajinskemu odboru, so mu rešenja teh dveh samoupravnih organov znana. Poklican je tedaj, da obustavi vsa rešenja pokrajinske skupščine in pokrajinskega odbora, katera so protivna ustavi, zakonom, pokrajinskim avtonomnim normam in izvršnim uredbam. Proti taki obustavi bi morala biti dovoljena pritožba na pokrajinsko upravno sodišče. Istotako imej ban pravico obustaviti ona rešenja ali izjave, ki niso protivna ustavi, zakonom, pokrajinskim avtonomnim normam in izvršnim uredbam, a so drugače škodljive s stališča občinskih državnih koristi. V tem primeru bi se zoper obustavitve dopustila pritožba na osrednjo vlado.

Politične beležke

+ „Veliko nerazpoloženje“ proti Slovincem in Hrvatom opažajo v zadnjih časih hrvatski klerikalni in zajedničarški listi v beogradske in sploh srbske javnosti. Listi iščejo razloga temu razpoloženju in ugotavljajo, da so temu nerazpoloženju svedca krivi demokrati, ki so informirali Beograd in Srbijo čisto napačno o razmerah v Sloveniji in na Hrvatskem. Mogoče imajo ti listi ko govore o nerazpoloženju v Srbiji prav, toda srbski narod prav dobro ve da je vzrok nerazpoloženja le tam, kjer ga klerikalci in zajedničarji nočejo iskati, ker vedo, da bi prišli do zaključka, da so le oni sami krivi. Srbski narod je posredno obsodil protidržavno politiko klerikalcev in zajedničarjev na radikalc, ki so bili v zavezništvu s temi strankami. V stari srbski skupščini so imeli radikalc nadpolovično večino torej 85 mandalov, v konstitucio pa v katero so volili tudi novi kraji, so

prišli iz cele Srbije te z 52 mandati! — Tako je srbski del našega naroda pokazal svoje nerazpoloženje, ampak ne proti Slovincem in Hrvatom, ampak proti raznim Radicevcem, Laginjam in Gosarjem.

+ Jugoslavija naj zahteva izročitev avstrijskega cesarja Karla. „Journal de Genève“ prinaša obširen članek o habsburški agitaciji in ugotavlja, da vsa ta agitacija prihaja iz okolice eks cesarja Karla ki jo vzdržuje z vsemi močnimi sredstvi. To se je zlasti v delu pri aretaciji Accurtia v Zagrebu kjer je dokazana zveza habsburških elementov v Jugoslaviji preko Madžarske s Karlom. Jugoslavija ima pravico, da zahteva od Švice izročitev eks cesarja Karla ki je zlorabil njeno gostoljubje da od tu vodi politiko, ki bi mogla izzvati nedogledne konflikte. Sa ma švicarska vlada ima v svojih rokah dokaze o delovanju ekscesarja Karla in njegove okolice, ter je že storila vse kar je mogla, da onemogoči to delovanje, ki more imeti le slabe posledice na medsebojne odnose Švice in nasledstvenih držav. List pravi, da bi vsa švicarska javnost, ki obsoja delovanje Karlove okolice, simpatično pozdravila zahtevo Jugoslavije po izročitvi Karla in njegove okolice, posebno ker ni pričakovati, da bi to storili Avstrija in Madžarska, dasi ogrožava njih republikansko državno ustrojstvo ta agitacija še mogoče bolj nego Jugoslavijo.

+ Preiskave glede zadnjih arnavskih vpadov. Po sklepu ministrskega sveta je ministristvo za pravosodje odredilo posebno komisijo, ki ima nalogo, na lihu mesia preiskati krivdo oseb, ki so osumljene, da so bile povodom zadnjih arnavskih vpadov na naše ozemlje v zvezi z albanskimi voditelji, da so dajale podatke o dislokaciji naših čet in vodile arnavske bande. Osumljenih je več arnavskih katoliških duhovnikov, da so na našem ozemlju vodili arnavsko propagando in pripravljali splošno arnavsko vstajo na Kosovem polju. Katoliški duhovniki med Arnavti so ali Italijani ali pa Arnavti, ki so se šolali v italijanskem katoliškem semenišču v Draču in so v Albaniji voditelji Italijanom prijaznih plemen.

+ Stambolijski o ustavitvi prometa med Jugoslavijo in Bolgarijo. Iz Prage nam brojavlja dopisnik 21. t. m. Bolgarski min. predsednik Stambolijski, ki se mudi v Pragi, se je napram češkemu novinarjem izjavil tudi o najnovejšem jugoslovansko-bolgarskem incidentu, ukinjenja prometa. Dejal je, da Bolgarija izpolnjuje svoje obveznosti in mirovne pogodbe in-energično je dementiral očitek, da hodi v inozemstvu intrigirat proti Jugoslaviji. „Čudno je, da se puščajo iz Beograda v svet taki očitki v trenutku ko je jugoslovanska vlada v demisiji. Potrjuje me to v domnevanju, da gre za intrigo kakega neodgovornega činitelja. Vendar ne obupam. Bolgarija in Jugoslavija se morate sporazumeti in trdo se nadejam, da se tudi sporazumete“.

+ Poslanica kralja Konstantina Grkom. Iz Aten javljajo 21. decembra: Kralj Konstantin je objavil grškemu narodu poziv, v katerem pravi med drugim: Sreča sem, da se nahajam med Vami po triletnih mukah. Sedaj ima moje življenje samo en namen, to je, da se pokažem vrednega, čuvati ustavo in parlamentarni režim helenskega naroda. V notranjem stremim po tem, da vzpostavim mir s složnostjo. Na zunaj hočem vzpostaviti narodno premoženje, pri čemur se bom opiral na svojo junaško armado. Sploh bo država sledila na zunaj isti politiki kakor dolelej. Z vseni silami se bom prizadeval, da ojačim zvezo z zavezniškimi velesilami, zlasti pa, da okrepim zvezo s svojim vrlim sosedom, z Jugoslavijo.

+ Aretacije na Ruskem. Iz Kelsingforsa javljajo 21. decembra, da so bili zadnji čas v Moskvi in Petrogradu aretirani razni sloveči komunistični voditelji, vsi stoje v opoziciji proti sedanji sovjetski politiki. Te aretacije so v zvezi z vsruskim kongresom, ki se je sestel 20. t. m.

+ Sovjetska Rusija protestira v Beogradu. Sovjetski komisar za znanja dela, Čičerin, je poslal jugoslovanski bolgarski in grški vladi noto, v kateri povdarja, da general Wrangel pripravlja nov napad proti sovjetski Rusiji. Sovjetska vlada zaradi tega protestira proti temu, da se podpirajo čete, sovrzane sodanji ruski vladi. V zvezi s tem sovjeti predlagajo, da se prične neposredno mirovna pogajanja.

+ Spor v ruskem sovjetu? „Hamburger Fremdenblatt“ poroča iz Moskve, da je prišlo v svetu ljudskih komisarjev izvrševalnega odbora zaradi zadnjih dogodkov do jako hudih nasprotstev. Pričakovati je, da bo na prihodnjem sovjetskem kongresu tevo krilo prešlo v opozicijo proti Leninu.

+ Poljska in Rusija. Iz Varšave javljajo 21. decembra, da so 18. t. m. ruske čete prekorščile poljsko mejo in zasedle kraj Puzovo. Poljska delegacija v Rigji je o tem obvestila rusko delegacijo, zahtevala kazen za krivce in izjavila da bo Poljska v bodoče one ruske čete, ki prekorščajo mejo, smatrala za roparje in bo z njimi tako postopala.

+ Korejska vstaja proti Japonski. „Times“ poročajo iz Tokija, da so korejski revolucionarji napovedali japonski vojni. V Sangaju se je osnovala zafasna revolucionarna vlada.

+ Harding proti versailski pogodbi. Po poročilih iz Mariona, se je Harding sedaj končnoveljavno odločil, da ne vzame na znanje niti versailške mirovne pogodbe, niti pogodbe Zveze narodov. Harding stremi za tem, da v svrhu mirovne pogodbe z Nemčijo, pospeši pogajanja med nemško vlado in vladami zvezniakov glede odškodnine za potopljene ladje, kakor tudi o razlastitvi ameriških posestev, in da hkrati na diplomatski način razpravlja o novi Zvezi narodov. Ta korak bo sledil najbrže neposredno, ko nastopi Harding svoje pose.

+ Znanja politična rveva pred nika Združenih držav. Iz Parisa javljajo 20. decembra: „Echo de Paris“ javlja iz Mariona: Harding je z voditelji vseh strank na več konferencah določil načela svoje zunanje politike. Njegov vpliv je spreobrazil celo najhujše nasprotnike socialovanja Zedinjenih držav z evropskimi velesilami. Senator Fall, eden najboljših prijateljev Hardinga, je izjavil, da bo Harding, takoj ko nastopi svoje mesto, pričel pogajanja za izpremembo pogodbe Zvezni narodov. Senator Fall meni, da bo Amerika mogla prevzeti vodstvo sveta. Harding namerava tudi, postaviti v entento tesne odnose. Ta mednarodna zveza bo po njegovem mnenju mogla stabilizirati svetovno gospodarstvo.

Prosveta.

Narodno gledališče.

- Drama:
- Cetrtek, 23. dec.: Zaprt.
 - Petek, 24. dec.: Zaprt.
 - Sobota, 25. dec.: Ogrizović: Hasnaginca. Izven.
 - Nedelja, 26. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Izven.
 - Ponedeljek, 27. dec.: Strindberg: Smrti ples I. A.
 - Torek, 28. dec.: Strindberg: Smrti ples II. A.
 - Sreda, 29. dec.: Zaprt.
 - Cetrtek, 30. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. D.
 - Petek, 31. dec.: Zaprt.
 - Sobota, 1. jan.: Cvrček za pečjo. Izv.
 - Nedelja, 2. jan.: Cankar: Pohrušanje v dolini šentflorjanski. Izven.
 - Ponedeljek, 3. jan.: Cvrček za pečjo. B.
- Opera:
- Cetrtek, 23. dec.: Zaprt.
 - Petek 24. dec.: Zaprt.
 - Sobota, 25. dec.: Risto Savin: Lepa Vida. Izven.
 - Nedelja 26. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Izven.
 - Ponedeljek, 27. dec.: Zaprt.
 - Torek, 28. dec.: Smetana: Dalibor. D.
 - Sreda, 29. dec.: Puccini: Tosca. C.

Domače vesti.

Ljubljana, 22. decembra.

Naročnina „Jutra“ za leto 1921 znaša:

- mesečno 15 K
- četrtletno 45 K
- polletno 90 K
- letoletno 180 K
- nozemst., letno 400 K

Novi naročniki dobe na željo ponatise letlj izišlega romana

• Promocija. V četrtek dne 23. t. m. ob 12. uri bo promoviran v deželni zbornici za doktorja prava absolvirani urist Ladislav Lajovic iz Vač pri Liji.

• Pečlenki nafrli demokratov. Današnji „Slovenec“ poroča: „Demokrati zoper praznovanje katoliškega Božiča. Beograd, 21. decembra. (Izvirno.) V krogih tukajšnjih poslancev vlada veliko nezadovoljstvo in ogorčenje, ker demokrati neželjo dovoliti, da bi katoliški poslanci praznovali svoj Božič. Pač so za demokrati za to, da se praznuje pravoslavni Božič.“ — Priznati moramo, da nas je pri čitanju te strašne vesti, ki razkriva naravnost pečlenke namere demokratov, obšla skoraj tako strašna zona, kakor dne 17. decembra, ko smo videli enega glavnih predstavn-

Cetrtek, 30. dec.: Shakespeare: Sen kresne noči dramska predstava. D.
Petek, 31. dec.: Nedbal: Od bajke do bajke (atroška predstava) ob 3. uri popoldne izven.
Sobota, 1. jan.: Smetana: Prodana nevesta. Izven.
Nedelja, 2. jan.: Puccini: Tosca. Izven.
Ponedeljek, 3. jan.: Zaprt.

— „Revne Slave“ Francoska slavistična šola v Parizu se hoče preosnovati v središče slavistike v inozemstvu. Radi tega bo slavistični inštitut v Parizu pričel z novim letom izdajati filološki časopis „Revue Slave“, ki ga bosta urejevala profesor „Collège de France“ Mayet in ravnatelj šole za orientalne jezike Blaye. Francosko pisani rokopisi se pošiljajo urednikom ali pa tajniku slavistične sekcije.

Sport in turistika.

st Otvoritev zimske sezone v Bohinjju. Letošnja zimska sezona v Bohinjju se odprla slovesno na Božični dan, na kar opozarjamo osobito ne, ki si hočejo poiskati razvedrila v božanstveni, veličastni naravi in si okrepiti duha med božičnimi prazniki. Ker je pričakovati v Bohinjju za božične praznike precejšnja poseta svetujemo onim, ki hočejo preživeti te dni v zasneženem Bohinjju, da si pravočasno zagotovijo stanovanja ali potom „Zimskosportne sekcije, Bohinjska Bistrica“ ali pa naravnost v značilnih im hotelih (hoteli: Marke, Triglav, Rodica, Bistrica, restavracija Bec in gostilna Ravhekar).

st Oskrba v Bohinjju. Za ljubitelje zimskega sporta in prijatelje zime v Alpah, je v Bohinjski Bistrici na razpolago okrog sto postelj v kurljivih sobah. Razven tega so odprti to zimo tudi vsi hoteli ob Bohinjskem jezeru. Bohinjski intereseenti so se — upoštevajoč delstvo, da so prvi predpogoj vsakega uspeha solidne cene — dogovorili in zavezali, da gostov ne bodo izkoriščali in jim nudili stanovanja in prehrano za kolikor mogoče nizke cene. — Iz „Sportni zvezi“ predloženih cenikov stanovanj in jedilnih listov je razvidno, da povprečne cene ne dosega jo niti onih, ki jih je treba plačati v Ljubljani v hotelski oskrbi, četudi si morajo Bohinjski oskrbovalci večino živčja iz Ljubljane ali celo iz Hrvatske. — Gostje, ki ostanejo najmanj teden dni v Bohinjju, plačajo za celodnevno oskrbo, t. j. posteli v zakurjeni sobi, švicarski zajtrk s sirovim maslom ali medom, tečaj in obilno kosilo in večerjo po 20 dinarjev (80 kron dnevno). Seveda lahko izhajajo tudi z manjšo preživnino, ako se zadovoljijo z našim občajnim zajtrkom, ako niso prijatelji močnatih jedi in ako jim zadošča naša večerja. V ilustracijo navajamo, da se zahteva za postelj in noč 10 do 16 kron, za kurjavo sobe pri uporabi 15 kg drv 8 kron dnevno.

st Zimski sport in Silvestrov večer v Bohinjju. Zimskosportna sekcija v Bohinjju priredi v Bistrici na Silvestrovo zabavni večer, ki bo po možnosti nudil najraznovrstnejši program. Prebitek je namenjen izpopolnitvi zimskosportnih naprav v Bohinjju. Na to prireditev opozarjamo že danes prijatelje zimskega sporta; podrobni program objavimo se pravočasno.

nikov pravega katoličanstva v Sloveniji in odličnika republikanske SLS, gospoda drja. Brejca z zvezdo pravoslavnega svetnika sv. Save na prsih se gradicizno sukati v razposajenem two steepu sredi adventa in to še na kvaterni petek. Če sedaj demokrati ubogim katoliškim poslancem še ne dovolijo praznovati Božič — je jasno, da se nam bliža kraljestvo Antikrista.

• Leopold Mandl na delu. Znani dunajski časnikar, Leopold Mandl, sedaj v Horthyjevi službi, izdaja na Dunaju „Jugoslavische Korrespondenz“, ki je, kakor pravi, informirana direktno iz vodilnih jugoslovanskih krogov. Kako dobro je informirana ta korespondenca, kaže njeno poročilo o volitvah v konstituanto kjer pravi, da je za Radicevo stranko dobila na Hrvatskem največ mandatov Frankova stranka. V resnici pa je ta stranka odnesla en cel mandat, in sicer v Zagrebu.

• Zopet ena o klerikalni morali. K tej naši notici nam piše g. dr. Juvan iz Maribora: Ni res, da sem v stanovanjski zadevi Pastirk istočasno nastopal kot predsednik stanovanjskega urada in kot odvetnik in se vozil v Ljubljano intervenirat, res pa je, da se v stanovanjski zadevi Pastirk kot odvetnik nisem nikoli vozil v Ljubljano in tudi nisem nikoli interveniral. Dr. Juvan.

• Iz učitelstva Samostojne knjižstvske stranke. Ker je predsednik stranke K. Kušar kot poslanec zaposlen Beogra-

FRANK HELLER:
Frigode gospoda Collina.

Roman.
(Prevod iz švedščine. F. J.)
(Dalje.)

Potem je pa slišal, da na višjem mestu liberalcev ne vidijo posebno radi. Pred njim je vstala senca lorda Beaconsfield in v svojih mislih si je ponavljala magično formulo: Benjamin Disraeli, lord Beaconsfield, ter dostavljal mnogo obetajoči naslov Ernest Isaacs, lord Horseham, (po svojem na novo kupljenem istoimenem posestvu). To razmišljanje ga je napotilo, da je pristopil stranki konzervativcev in se poln resničnega prepričanja dal na razpolaganje njihovim bisojem.

Pri konzervativcih je zavladalo splošno veselje nad bogatim kandidatom, ki je bil pripravljen, da žrtvuje vsako svoto in da obljubi vse, kar hočeš, in na političnem dirkališču so bobni in trobentami proglasili Isaacs za konzervativnega kandidata v

Shorewichu. Shorewich je mesto na zapadni obali in se je v zadnjih letih skoraj po ameriškansko razvil. Meščani so bili neverjetno ponosni na hitri razvoj. Nekaj tednov je gospod Isaacs neprestano govoril svoje govore, dajal svoje obljube in iskal v svojem volilnem okraju stikov in zvez. Njegov liberalni protikandidat Walsh je delal isto. Končno je napočilo jutro velikega dne. Zastave vihraje, vozovi in avtomobili drdrajo, agitatorji letajo. Volilci vrviyo in radovedneži še bolj. Okrog devete ure zvečer se pokažejo pri volilnih odborih in časopisnih uredništvih transparenti z izidom: Mr. Isaacs, konzervativec, 9001 glas, Mr. Walsh, liberalac 13276 glasov. Liberalna večina 4275. Ljudski glas je govoril. Za g. Isaacs je ta glas zvenel kakor rezek posmeh, in mož se je zabl v kamrico, da revidira svoje načrte.

Kratek čas po tem je povedal, da je izdal za volilno borbo in za strankino blagajno okroglo 10.000 funtov. Desettisoč funtov je vrgel skozi okno brez pravega smisla, v žrelo nesposobni stranki in

družbi idijotskih agitatorjev. Mnogo let svojega življenja je z najtršim delom zaslužil jedva po en funt na teden, dolgo časa si ni mogel privoščiti, da bi se bil več ko enkrat na dan najedel do sitega, drugih zabav ni poznal razven te, da je zastoj hodil poslušat po krščanskih cerkvah. In sedaj je vrgel skoraj za zabavo 10.000 funtov naenkrat na cesto: Quos ego bi rekel, če bi znal latinski, ker pa ni znal, je imel samo takšne občutke. Trdno odločen, da morajo njegovi nasprotniki po dobri stari navadi nositi vojne stroške, je ustanovil prihodnji teden britansko delniško Digamma-družbo s sedežem v Shorewichu.

Volilna borba mu je pokazala, kje se da priti do živega nevaležnemu mestu, njegovi ameriškanski zaupljivosti in behavosti. Da si Isaacs bil zvečer v tej šoli, je pokazal njegov perspekt delniške Digamma družbe, ki ga je objavil v „Shorewich Guardian“: Shorewich leži na obali atlantskega oceana. Tisočletja je to morje pljusalo ob našo obalo, včasih božajoče, včasih uničujoče, vedno

pa brez koristi. Kakšen uspeh ima ta večna borba? Nobenega. Ostalo bi bilo pri starem, ta se ni pojavil te dni mlad mož, ki se mu je posrečilo, da reši problem in da vporabi veličanske doslej neizrabljene energije“. Sledil je zgovoren popis mladega iznajditelja Geoffroya Maxwella (revnega inženirja, ki je na nam nepoznan način krčjal Isaacsovo pot. Ali si je izposodil denar od njega? Tega re vesno!) Sledil je krajši eksperimente, „digamma-teorije“, in članek je nadaljeval. „Naše mesto je po pravici prinosno na svoj ameriškanski razvoj v zadnjih desetih letih. S tem podjetjem bo naš ponos še zrastel. Podvredni si valove, izrabiti neizmerno vire in energije oceana! To podjetje je vredno velike republike onstran morja, to podjetje dokazuje, da se tvorna energija in podjetnost najdejo tudi tostran oceana in ne samo onostran“. Prospekt so podpisali najbolj znani možje iz Shorewicha in okolice, s katerimi se je gospod Isaacs spoznal v veliki borbi, med drugimi tudi gospod Walsh, član parlamenta. Za sebo je diskret-

ni borzijanec pridržal mesece na tem zdolnjem oglu prospekta. Delnice so lancirali po dva funta za kos, navdušenje v mestu je bilo splošno in v dveh dneh je bila podpisana vsa delniška glavica 30.000 funtov. Gospod Isaacs je obdržal za sebe samo 1000 akcij. Če gre po sreči, si je mislil — nekatere avtoritete so mnenja, da se ni izključeno — potem je dobro, če ga ne, ima star borzistijski šepetljiv potov iz svoje lisičje jame.

Gospod Maxwell je pričel s pripravljalnimi deli, agenti gospoda Isaacs so pričeli delati, da zrastejo delnice nove družbe v ceni, Isaacs sam pa je obračunal s konzervativno stranko. Kako so napravili obračun, je ostala večna tajnost. Dva tedna pozneje so konzervativni klubi na Isaacsovo lastno zahtevo prečrtali njegovo ime v članskem imeniku, gospod Isaacs pa je zapustil Anglijo. (Dalje prihodnjic.)

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

863 **Knjigovodkinjo** 3-1
samostojno moč, z večletno prakso in znanjem dvojnega knjigovodstva.
išče družba „Jadran“
Ljubljana, Dunajska cesta 9.

620 **Abadie** 3-2
cigaretni papirčki
z vođenim tiskom, na debelo à K 120.—
Naslov pove upravništvo „Jutra“.

Hiša naprodaj v Mostah
in kmetijsko poslopje z vrtom okrog hiše, Vodovod v hiši. Vpraša se pri Al. Slamič Selo 48, Mosta. 613 2-2

Obi. konces. zavod za pokončavanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica št. 39. 415 52-8

606 **Vodovodne cevi** 10-4
v premeru po 4/4 in 5/4 cole oddaja, dokler zaloga traja, mnogo pod dnevno ceno, trdika J. Razboršek, smartno pri Litlji.

Amerikansko strojno olje
Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za teške stroje;
olje za avtomobile, lahko;
olje za izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104-83
Glavna zaloga:
Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z.
prej A. Zankl novi sinovi.

P. n. inserente
najvljudnejo prosimo, da nam pošljete svoja naročila za božično številko najpozneje do petka, 24. t. m. dopoldne. Priporoča se
Uprava dnevnika „Jutra“.

Almanah „Kraljevina SHS 1921“
Spoštovani čitatelji!
Javljamo Vam, da izide leta 1921. pod tiska Almanah „Kraljevina SHS 1921“, ki bo kot knjiga ve pojedila, izdelana na znanstveni podstavi in v duhu nacionalne slavanske ideje, doprinašala k temu, da bo marsikdo pravilno spoznal našo kraljevino.
V almanahu bo cela elika kraljevine: kratka zgodovina, zemljepis, ustroj, kultura, finance, trgovina in industrija, iz peresa znanih naših strokovnjakov, in tudi seznamek vseh društev, časnikov, odvetnikov, inženjerjev, zdravnikov in vseh velikih finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij.
Naslovi in pregledi bodo tiskani v štirih jeskjih, da seznanimo inozemstvo z življenjem kraljevine.
Cena je približno 100 dinarjev izvodu vezanemu v mehko in 125 dinarjev izvodu vezanemu v trde platnice.
Knjiga obseza kakih 600 strani v osmerki.
Gospode veletrgovce, industrijce, društva in druga podjetja pozivljemo, da svoj oglas v almanahu tudi v 2-3 jezikih natisnejo. Cena oglasu din. 75 za 1/16 str. in din. 125, 200, 350, 600 v tekstu in din. 1000 na kartonu.
Besedilo in denar naj se pošljeta Srbski Trgovski Banki v Novem Sadu.
Prosimo, da nam javite, če moremo na Vas kot naročnika računati.
S spoštovanjem
Glavno uredništvo
Almanaha „Kraljevina SHS“
Naslov: Novi Sad, Trg. zanatl. komora.

MARIJA TIČAR
= Ljubljana =
Selenburgova ulica
priporoča:
Božične in novoletne razglednice
Koledarje vseh vrst
Veliko zalogo krasnih daril 110 26

Ivan Gričar
v Ljubljani 618 3-1
Selenburgova ulica št. 3.
Zaloga
izgotovljenih oblek za gospode in dečke
Prodaja sukna na drobno
Obleke po meri iz prvovrstnega blaga po najnovjšem kroju.
Zmerne cene.

Za Božič in Novo leto
kupujte 456 19
za otroke:
Giba Jeva-Gradnik, Kalamandarija. Pesmi za otroke. Vez. 16 K, po pošti pripor. 1 K 40 v več.
Bob in Tedi, mladinska povest s slikami, broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 2 K več.
za odrasle:
Anatole France: Pingvinski otok, broš. 42 K, po pošti K 2-40 več.
Shakespeare-Zupačić: Sen kresne noči, broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 2 K več.
Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del, skupaj 57 K, po pošti K 2-20 več.
Naročila na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Sodna ul. 6.
Knjige so najcenejše darilo.

Penkala
Zlatno nalivpero
Automatovska
Najboljši darovi za Božic
Dobivajo se u soim papirnicama

F. BRUMAT
Ljubljana
Konkurenčne cene!
Manufaktura in tkanine
Mestni trg 25/l.
Konkurenčne cene!

„JADRAN“
d. z. o. z. 21 104-55
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9
ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:
Pšenično moko, banaško in lastne mletve, koruzo, oves, pšenične otroke, proseno kašo, ješprenj, sladkor češki v kockah, ameriškanski, Java kristal beli, kavo, naj-finejše namizno jedilno olje, testenine, riž, Ceylon-čaj, poper v zrnu, sol, morsko in nemško-belo, petrolej, belo čiščeni, bosanske slive vseh vrst, čebulo makovsko, orehe, krompir in različno drugo blago, tudi sukrno in manufakturno perilno blago, čevlje, moške, ženske in deške, izborne blago v vseh številkah, oddaja se le v večjih množinah.